

29.11.2022

Dnrot

20208/03.04.04.04.16/2021

20242/03.04.04.04.16/2021

20252/03.04.04.04.16/2021

Asia

Osayleiskaavan hyväksymistä koskevat valitukset

Valittajat

Matti Alasaarela

Mirja Alasaarela

Tauno Kivelä

Kari Tuomela

Aaro Toppi

Eero Tuomela

Tarmo Tuomela

Yhdyshenkilö: Kari Tuomela

Päätös, josta valitetaan**Iin kunnanvaltuusto 1.2.2021 § 6**

Valtuusto on hyväksynyt Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa**Matti Alasaarelan ja Mirja Alasaarelan valitus**

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Valtuutettu Jaakko Höyhtyä on valtuuston kokouksessa 21.12.2020 ollut esteellinen käsittelemään kaavaehdotusta, koska hän ja hänen poikansa omistavat kiinteistöjä kaava-alueella. Höyhtyä ei ole kokouksessa ilmoittanut esteellisyydestään.

Valtuuston kokouksessa 1.2.2021 on annettu valtuutetuille harhaanjohtavaa tietoa tuulivoimaloiden välisistä etäisyyksistä. Hankevastaavan valtuuston kokouksessa antaman tiedon mukaan tuulivoimalat sijaitsevat yhden

kilometrin etäisyydellä toisistaan. Todellisuudessa voimaloiden etäisyys on useassa kohdassa noin 550 metriä.

Tuulivoimayhtiö on tarjonnut rahaa Yli-Olhavan kyläyhdistykselle ja tehnyt sopimuksen maksettavista summista kyläyhdistyksen kanssa. Toiminta täyttää mahdollisesti lahjonnan kriteerit.

Tuulivoimayhtiö on sähkönsiirtoa koskevien vaikutusarviointien osalta viitannut elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) kaavaehdotuksesta antamaan lausuntoon ja todennut, että koska ELY-keskuksella ei ole ollut huomauttamista vaikutusarviointeihin, ei tuulivoimayhtiöllä ole tarvetta puuttua asiaan. ELY-keskuksella on jäänyt sähkönsiirtoa koskeviin selvityksiin liittyvä arviointi tekemättä.

Valittajien kiinteistölle on osayleiskaavassa merkitty sähkönsiirtolinja siitä huolimatta, että valittajat eivät ole tehneet tuulivoimayhtiön kanssa maanvuokrasopimusta. Tuulivoimayhtiöllä on ollut mahdollisuus siirtää sähkönsiirtolinja vuokraamilleen maille ennen osayleiskaavan hyväksymistä.

Tuulivoimaloiden etäisyydet vakituiseen asutukseen ovat liian lyhyet. Osayleiskaavan läntisen osa-alueen eteläosan tuulivoimalat ovat noin kahden kilometrin etäisyydellä asutuksesta ja yksi asuintalo on alle kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta. Saman osa-alueen itäosassa on kaksi tuulivoimalaa noin kahden kilometrin etäisyydellä lähimmistä asuinrakennuksista. Näin lähellä asutusta olevat 300 metriä korkeat tuulivoimalat eivät voi olla vaikuttamatta häiritsevästi ihmisten jokapäiväiseen elämään.

Tauno Kivelän valitus

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Osayleiskaavan toteuttaminen tuhoaa luontoa sadoiksi vuosiksi rakennettavien teiden ja sähkölinjojen seurauksena. Lisäksi rakennetaan muuntoasemia ja kaksi uutta sähkölinjaa, jotta tuulivoimaloiden sähkö saadaan valtakunnalliseen jakeluverkkoon. Tuulivoimayhtiön edustaja ei ole vastannut tiedusteluihin sähkölinjojen ja muuntoasemien sijainnista tai siitä, onko purkukustannuksiin varattu varoja.

Kari Tuomelan, Aaro Topin, Eero Tuomelan ja Tarmo Tuomelan valitus

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Valtuutettu Jaakko Höyhtyä on esteellisenä osallistunut osayleiskaavan käsittelyyn valtuustossa 21.12.2020 eikä ole ilmoittanut esteellisyydestään. Höyhtyällä ja hänen pojallaan on maanomistusta kaava-alueella, minkä vuoksi osayleiskaavasta saattaa olla taloudellista hyötyä heille. Höyhtyä on ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksentekoon kaikissa asian käsittelyvaiheissa.

Esitetyille mielipiteille ja muistutuksille sekä satojen ihmisten adressille on annettu liian vähän merkitystä. Kunnan vastineet ovat olleet mitättömiä, ja kuntalaisten kuuleminen näennäistä.

Kaavaselostuksessa on puutteellisesti selostettu tuulivoimaloiden purkamisen ja ennallistamisen tekemistä sekä sitä, kenellä on purkamis-, ennallistamis- ja kustannusvastuu. Asiassa ei käy myöskään ilmi, minkä vuoksi kunta ei ole vaatinut purkamiskustannusten varalle vakuutta tai purkurahastoa.

Osayleiskaavan valmistelu on ollut puutteellista. Osayleiskaavasta puuttuvat tuulivoimaloiden vaatimien voimalinjojen ja teiden tarkat reitit sekä muuntoasemien paikat. Voimalinjat tulevat kulkemaan myös osayleiskaavan kaava-alueen ulkopuolella useiden maanomistajien alueilla. Maanomistajien kannalta annettu tieto siitä, että voimalinja- ja tielinja-asiat ratkaistaan tuulivoimapuiston rakentamisen edetessä, on riittämätöntä ja epäselvää sekä kohtuutonta vallankäyttöä. Tuulivoimapuiston suunnittelun seurauksena Tuomelan kylän läpi on suunniteltu kulkemaan neljä 400 kilovoltin voimalinjaa. Lisäksi Tuomelan kylää tulevat rasittamaan tuulivoimapuiston eri osien sähköasemiin liittämistä varten rakennettavat 110 kilovoltin voimalinjat. Useat sähkönsiirtolinjat pirstovat Tuomelan kylän maisemat ja peltoalueet, mikä aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Myös kaava-alueen liittyminen valtakunnan sähköverkkoon kaava-alueen ulkopuolella on selvittämättä.

Kaavaehdotus mahdollistaa valtavan määrän maailman suurimpia tuulivoimaloita. Tämänkaltaisten tuulivoimaloiden haitallisista ympäristövaikutuksista ei ole vielä riittävästi tietoa ja kokemusta. Esimerkiksi suojaetäisyydet voivat osoittautua riittämättömiksi.

Asian käsittely ja selvittäminen

Iin kunnanhallitus on antamassaan lausunnossa esittänyt valitusten hylkäämistä. Kunnanhallitus on lausuntonaan viitannut valituksista laadituissa erillisissä lausuntoasiakirjoissa sekä hanketoimijan Iin Huhtaharju Wind Farm Oy:n antamassa muistiossa ja esteellisyyttä koskevassa asiantuntijalausunnossa esitettyyn. Hanketoimija on kunnanhallitukselle toimittamassaan muistiossa esittänyt valitusten hylkäämistä.

Jaakko Höyhty on antanut selityksen häneen kohdistuneen esteellisyysväitteen johdosta.

Matti Alasaarela ja Mirja Alasaarela ovat antamassaan vastaselityksessä todenneet muun ohella, että Höyhty on 1.2.2021 ilmoittanut olevansa valtuustossa esteellinen, joten hän on ollut esteellinen myös 21.12.2020. Suuret 300 metrin korkuiset tuulivoimalat aiheuttavat melu- ja maisemahaittoja. Melutasoja ei voida mitata luotettavasti ennen tuulivoimaloiden rakentamista. Valtuuston kokoukseen 21.12.2020 ovat esteellisenä osallistuneet myös Kirsi-Maria Pakonen ja Ilkka Pakonen.

Tauno Kivelä ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut vastaselitystä.

Kari Tuomela, Aaro Toppi, Eero Tuomela ja Tarmo Tuomela ovat antamassaan vastaselityksessä todenneet muun ohella, ettei valtuutettu Jaakko Höyhtyän esteellisyyttä arvioitaessa ole merkitystä sillä, onko valtuutettu ennen kaavan hyväksymistä tehnyt sopimuksen tuulivoimayhtiön kanssa, koska sopimus on mahdollista tehdä päätöksen jälkeenkin. Olennaista on se, että valtuutetulla on mahdollisuus vaikuttaa kaavaan ja sen hyväksymiseen. Luottamus kunnalliseen päätöksentekoon murenee, jos kaava-alueella maata omistavalle kuntapäättäjälle on sallittua osallistua kaavan käsittelyyn kunnanvaltuustossa. Koska kaavasta aiheutuvat vaikutukset ulottuvat kaava-alueen ulkopuolelle ja voimalinjojen myötä satojen kilometrien päähän, esteellisyyden arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, onko kuntapäättäjän kiinteistö 200 metrin vai 600 metrin etäisyydellä tuulivoimalasta. Valittajat ovat vastaselityksensä liitteenä toimittaneet varatuomari Olavi Niemisen laatiman muistion tuulivoimaloiden purkamisesta ja ympäristön ennallistamisesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki Matti Alasaarelan ja Mirja Alasaarelan vastaselityksessään ensi kertaa esittämää Kirsi-Maria Pakosen ja Ilkka Pakosen esteellisyyteen liittyvää valitusperustetta.

Hallinto-oikeus on muilta osin tutkinut asian ja hylkää valitukset.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä. Matti Alasaarela ja Mirja Alasaarela ovat esittäneet Kirsi-Maria Pakosen ja Ilkka Pakosen esteellisyyteen liittyvän valitusperusteensa ensi kertaa valitusajan päättymisen jälkeen, eikä sitä siten voida tutkia.

Esteellisyys

Valtuutettu Jaakko Höyhtyän omistaman tilan Höyhtyä (kiinteistötunnus 139-407-19-61) yksi palsta sijaitsee osin kaava-alueella. Palstan etäisyys lähimpään tuulivoimaloiden alueeseen (tv-2) on noin 550 metriä. Myös Höyhtyän pojan yhdessä toisen henkilön kanssa omistaman tilan Niva (kiinteistötunnus 139-407-56-77) yksi palsta sijaitsee kaava-alueella. Tämän palstan etäisyys lähimpään tuulivoimaloiden alueeseen (tv-2) on noin 350 metriä. Kaava-alueelle sijoittuvien palstojen pinta-ala on yhteensä noin 26 hehtaaria. Jaakko Höyhtyän antaman selvityksen mukaan tilat ovat maa- ja metsätalouskäytössä. Jaakko Höyhtyä tai hänen poikansa eivät ole tehneet maanvuokrasopimusta tuulivoimayhtiön kanssa. Osayleiskaavassa tiloille ei ole osoitettu tuulivoimaloita tai muutakaan rakentamista.

Edellä mainitut tilojen palstat muodostavat vain vähäisen osan kaava-alueesta, ja ne on osayleiskaavassa osoitettu niiden nykyistä käyttöä vastaavasti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). Osayleiskaavan mukaiset tuulivoimaloiden alueiden lähiympäristöä koskevat rakentamisrajoitukset eivät ulotu Jaakko Höyhtyän ja hänen poikansa tiloille.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtuutetun esteellisyysperusteet valtuustossa ovat suppeammat kuin muihin luottamushenkilöihin ja kunnan viranhaltijoihin ja työntekijöihin sovellettavat perusteet. Kuntalain 97 §:n 1 momentin perusteella valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa vain, jos asia koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen laissa tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen rinnastettavaa henkilöä. Lähtökohtaisesti voidaan edellyttää, että asialla on tai voi olla välittömiä vaikutuksia valtuutetun tai läheisen asemaan.

Asiassa saadun selvityksen perusteella tuulivoimapuiston osayleiskaavasta ei aiheudu Jaakko Höyhtyälle tai hänen pojalleen sellaista konkreettista ja välitöntä hyötyä, että valituksenalaisen kaava-asian voitaisiin katsoa kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla koskevan heitä henkilökohtaisesti. Jaakko Höyhtyän esteellisyyttä ei ole syytä arvioida toisin myöskään sillä perusteella, että hän on osayleiskaavaa valtuustossa 1.2.2021 käsiteltäessä pitänyt itseään esteellisenä.

Valtuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä valituksissa Höyhtyän esteellisyydestä esitetyillä perusteilla.

Valtuustolla käytettävissä olleiden tietojen oikeellisuus

Matti Alasaarelan ja Mirja Alasaarelan valituksen mukaan valtuutetuille on esitetty virheellistä tietoa tuulivoimaloiden välisistä etäisyyksistä. Kunnanhallituksen lausunnon mukaan valtuuston päätöksenteko on perustunut kirjalliseen kaava-aineistoon, joka on sisältänyt myös kaavakartan, josta ilmenevät tuulivoimaloille osoitettujen alueiden sijainnit.

Asiassa ei ole tullut esille seikkoja, joiden perusteella olisi aihetta katsoa, että valtuuston kokouksessa olisi tuulivoimaloiden sijoittumisen osalta esitetty sellaisia asian käsittelyyn olennaisesti vaikuttaneita selvästi harhaanjohtavia tai virheellisiä tietoja, joiden perusteella päätöksen voitaisiin katsoa tämän vuoksi syntyneen virheellisessä järjestyksessä.

Vuorovaikutusmenettely

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos ja kaavaehdotus kaavaselostuksineen ja muine oheisasiakirjoinen ovat olleet yleisön nähtävillä. Kaavoitusmenettelyn aikana on pidetty kaksi yleisötilaisuutta ja kaavanlaatija on pitänyt vastaanottotilaisuuden. Asiaan osallisille ja kunnan jäsenille on varattu mahdollisuus mielipiteiden ja muistutusten esittämiseen nähtävillä olojen yhteydessä. Kaavamateriaaliin on liitetty kaavanlaatijan tekemä tiivistelmä kaavaehdotukseen annetuista lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin annetuista vastineista.

Hallinto-oikeus toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain vuorovaikutusta ja osallistumista koskevilla säännöksillä turvataan lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua jokaisen osallistumismahdollisuutta asioiden valmisteluun. Tällä sääntelyllä ei rajoiteta valtuuston toimivaltaa päättää kaavan sisällöstä lain rajoissa eikä sidota hyväksyttävän kaavan sisältöä osallistumisen ja kuulemisen yhteydessä esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja vaihtoehtoista on tiedotettu siten, että muun ohella valittajilla on ollut riittävä mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä asiasta. Vuorovaikutusmenettely täyttää lainsäädännön vaatimukset.

Kaavan sisällöllinen lainmukaisuus

Suunnittelutilanne ja kaavan kuvausta

Pinta-alaltaan yhteensä noin 66 neliökilometrin suuruinen suunnittelualue sijaitsee Yli-Olhavan alueella noin 20 kilometriä Iin keskustaajamasta pohjoiseen ja noin 12 kilometriä Kuivaniemestä itään. Suunnittelualue on muodostunut kahdesta osasta. Suunnittelualueen läntinen osa-alue sijoittuu Yli-Olhavan ja Hyryn kylien väliselle alueelle lähimmillään hieman yli kilometrin etäisyydelle kyläalueista. Itäinen osa-alue sijoittuu Yli-Olhavan kylän sekä Oulun ja Yli-Iin kuntarajan väliselle alueelle lähimmillään noin kahden kilometrin etäisyydelle Yli-Olhavan kylästä. Tuulivoimaloiden etäisyys lähimpään vakituiseen asutukseen on vähintään kaksi kilometriä ja lähimpään loma-asutukseen noin 1,3 kilometriä.

Suunnittelualue ja sen lähiympäristö on pääosin rakentamatonta suoaluetta ja metsää. Alue on pääosin metsätalouskäytössä. Läntisen osa-alueen itäreunalle sekä itäiselle osa-alueelle on suunniteltu turvetuotantoa.

Tuulivoimapuistoalueella on muutamia laajoja hakkuualueita. Läntisen osa-alueen poikki kulkee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin pääsähköjohto ja osa-alue rajautuu itäosastaan Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin pääsähköjohtoon.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaa on muutettu 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavoilla. Suunnittelualueella voimassa olleessa maakuntakaavassa on osoitettu edellä mainitun 400 kilovoltin pääsähköjohdot olemassa olevina pääsähköjohtoina. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu suunnittelualueen läntisen osa-alueen poikki kulkevan pääsähköjohdon yhteyteen ohjeellinen 400 kilovoltin pääsähköjohto sekä itäisen osa-alueen

poikki ohjeellinen 400 kilovoltin pääsähköjohto. Suunnittelualueen osa-alueet sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetuille Hyryn (tv-1, 308) ja Kaihuanvaaran tuulivoimaloiden alueelle (tv-1, 311). Suunnittelualueella ei ole voimassa yleiskaavaa tai asemakaavaa.

Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimahankkeen toteuttaminen Yli-Olhavan alueelle. Hyväksytyssä osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M-1), joka on varattu pääasiassa metsätaloutta varten. Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille ja niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkkoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita. Alueella on sallittua maa- ja metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen sekä poronhoitoalueella myös poronhoitoa varten tarvittavien rakenteiden rakentaminen. Rakennusten etäisyys tulee olla tv-1-alueesta vähintään 370 metriä ja tv-2-alueesta vähintään 320 metriä.

Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle on merkitty pistekatkoviivamerkinällä tuulivoimaloiden alueita (tv-1 ja tv-2), joille kullekin saa sijoittaa yhden tuulivoimalan. Merkintöjä koskevissa kaavamääräyksissä on todettu muun ohella, että tuulivoimalan on sijoitettava kokonaisuudessaan alueen sisäpuolelle. Tv-1-aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan tuulivoimalan kokonaiskorkeus saa olla enintään 300 metriä maanpinnasta ja tv-2-aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan enintään 260 metriä maanpinnasta. Tuulivoimaloiden sijainti tuulivoimaloiden alueilla on esitetty ohjeellisena.

Läntiselle osa-alueelle on osoitettu kaksi ja itäiselle osa-alueelle yksi energiahuollon alue (EN-1). Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan alueelle saa rakentaa sähköasemakentän. Sähköaseman alue tulee aidata. Lisäksi alueelle saa rakentaa tuulivoimaloita varten tarvittavat varasto- ja huoltorakennukset, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 500 kerrosneliömetriä. Kaavakarttaan on merkitty nykyiset tielinjaukset ja sähkölinjat, ohjeelliset uudet tielinjaukset ja ohjeelliset maakaapelit. Tuulivoimaloita toisiinsa yhdistävät maakaapelit on kaavamääräyksen mukaan sijoitettava ensisijaisesti teiden ja johtokäytävien yhteyteen. Osayleiskaavaan on merkitty molemmille osa-alueille ohjeelliset 110 tai 400 kilovoltin sähkölinjat sekä ohjeellinen sähkölinjan suojavyöhyke (sv) niiden yhteyteen.

Kaavakartalle on merkitty aluerajauksina luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita, kuten metsälain 10 §:n mukaisia kohteita (luo-1), muita arvokkaita luontokohteita (suoluonto / linnusto) (luo-2) ja kestävän metsätalouden rahoituslailla (Kemera) rauhoitettuja kohteita (luo-3).

Osayleiskaavan yleisten määräysten mukaan yleiskaavaa saadaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena (maankäyttö- ja rakennuslaki 77a §). Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015). Tuulivoimapuiston sisäiset

keskijännitejohdot on toteutettava maakaapeleina, jotka tulee ensisijaisesti sijoittaa teiden yhteyteen. Tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä nykyisten perusparannettavien teiden ja maakaapeleiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet sekä muinaisjäännökset. Osayleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille saa sijoittaa yhteensä enintään 50 tuulivoimalaa.

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Saman lain 32 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä 2 momentissa tarkoitettut seikat on selvittävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Pykälän 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 77 b §:n mukaan laadittaessa 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa, on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että:

- 1) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella;
- 2) suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön;
- 3) tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää.

Selvitykset ja vaikutustenarvioinnit

Yli-Olhavan tuulivoimahanketta koskeva kaavamenettely ja ympäristövaikutusten arviointimenettely on toteutettu niin sanottuna yhteismenettelynä. Tämä tarkoittaa sitä, että tuulivoimahanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely on tehty osayleiskaavan laadinnan yhteydessä.

Tuulivoimapuiston vaikutusten selvittämiseksi on laadittu muun ohella seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys 29.3.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Muuttuneiden voimalapaikkojen, sähköaseman ja huoltotielinjausten maastoselvitykset 23.9.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Linnust selvitys 6.4.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Simojoen Natura-arviointi 3.4.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Tuuliaapa-Iso Heposuon Natura-arviointi 6.4.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Iso Hirviaapa-Lähteenaavan Natura-arviointi 17.3.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Nikkilänaavan Natura-arviointi 3.4.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Melumallinnus 23.9.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Välkemallinnus 16.9.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Asukaskyselyraportti 21.3.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Näkemäalueanalyysit (Ramboll Finland Oy)
- Havainnekuvat 30.9.2020 (Ramboll Finland Oy)
- Sähkönsiirron reittikartat tuulivoimapuisto-Herva (Ramboll Finland Oy)

Tuulivoimapuiston vaikutuksia muun ohella ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, luonnonoloihin, yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön on muun ohella edellä mainittujen selvitysten perusteella arvioitu Yli-Olhavan tuulivoimapuistohankkeen osayleiskaavan kaavaselostuksessa. Kaava-aineistoon on sisällytetty myös kaavaluonnosvaiheessa laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus, josta yhteysviranomais on antanut perustellun päätelmänsä.

Laaditun melumallinnuksen mukaan melumallinnus on tehty Ympäristöministeriön ohjeen ”Tuulivoimaloiden melun mallintaminen” (2/2014) mukaisesti. Mallinnuksen tulosten mukaan tuulivoimaloiden ulkomelutasot ovat valtioneuvoston asetuksessa (1107/2015) pysyvälle asutukselle ja loma-asutukselle määritettyjen päivä- ja yöajan ohjearvojen alapuolella kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Pientaajuisen melun osalta on todettu, että ympäristön rakennusten kohdalla normaalia rakentamistapaa vastaava ilmastoineristys riittää vaimentamaan tuulivoimaloiden pienitaajuisen melun asumisterveysasetuksessa (545/2015)

annettujen toimenpiderajojen alle. Kaavaselostuksessa meluvaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Välkemallinnuksen mukaan 50 tuulivoimalan aiheuttama laskennallinen välkemäärä ylittää Ruotsissa ja Saksassa käytössä olevan kahdeksan tunnin raja-arvon vähäisesti yhden lomarakennuksen kohdalla. Kaavaselostuksessa on arvioitu, että lomarakennuksen sijaitessa sankan metsän keskellä, tuulivoimalat eivät ole näkemäalueanalyysin perusteella puuston peittovaikutuksen vuoksi nähtävissä ja lomarakennukselle ei tosiasiallisesti aiheudu välkettä, mikäli lomarakennusta suojaavaa lähimetsää ei hakata. Tuulivoimapuiston välkevaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi.

Kaavaselostuksen mukaan tuulivoimapuiston maisemavaikutuksia on arvioitu etäisyysvyöhyketarkastelun, valokuvasovitteiden, näkemäalueanalyysin ja maastohavaintoihin perustuvien asiantuntija-arvioiden perusteella. Hankkeesta on arvioitu aiheutuvan kohtalaisia haitallisia maisemavaikutuksia Oijärven itärannan maakunnallisesti arvokkaaseen viljelyalueeseen, maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi ympäristöksi arvioidulle Koivuniemen tilalle, Olhavanjokilaakson tuulivoimaloiden lähivaikutusalueella sijaitseville osille, Torajärven ja Tuulijärven soidensuojelualueille sekä paikoin Hyryn kylän ympäristöön. Maisemavaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan enintään kohtalaisiksi.

Kaavaselostuksesta ilmenee, että hankealueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä on selvitetty vuosina 2018-2020. Maastotyöt on kohdennettu voimaloiden, huoltoteiden ja sisäisten sähkönsiirtoreittien rakentamiskoille sekä niiden läheisyydessä oleville potentiaalisille luontoarvokohteille. Suurin osa suunnitellun tuulivoimapuiston rakenteista sekä suunnitelluista voimajohdoista sijoittuu sellaisiin talousmetsiin ja ojitusalueisiin, joiden luonnontila ja luontoarvot ovat voimakkaasti heikentyneitä. Näiden alueiden herkkyys on vähäinen, ja vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle, suojeltuihin lajeihin ja luontotyypeihin on arvioitu merkittävyydeltään vähäisiksi. Suunnittelun alueen itäisellä osa-alueella suunniteltu ohjeellinen sähkölinja ylittää Vitsasuon lounaisnurkassa olevaa kalvakkanevaa ja suursaranevaa. Suursaranevalle vaikutusten on arvioitu olevan vähäisiä, mikäli asennustyöt tehdään talvisaikaan. Nevaosuudelle ei tulisi suunnitella pylväspaikkaa, koska se voi aiheuttaa laajamittaisempia vaikutuksia Vitsasuolle. Vaikutuksen merkittävyys Vitsasuolle on kokonaisuudessaan enintään kohtalainen. Voimajohdon linjausta on myös mahdollista jatkosuunnittelussa siirtää 15-20 metriä etelään, jolloin avosuo-osuutta ei ole tarpeen ylittää.

Kaavaselostuksessa tuulivoimapuiston vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen, kasvillisuuteen ja luontotyypeihin sekä luonnonsuojelu- ja Natura-alueisiin on arvioitu kokonaisuudessaan merkitykseltään vähäisiksi.

Kaavaselostuksen mukaan tuulivoimapuiston liittämiseksi sähkönsiirron kantaverkkoon on tutkittu useita vaihtoehtoja. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on arvioitu kolmea eri vaihtoehtoa. Kaavoitusmenettelyn edetessä kaavaehdotuksen mukaisen

hankekokonaisuuden osalta on arvioitu kahta sähkönsiirtovaihtoehtoa (SVE E ja SVE F). Vaihtoehdossa SVE E sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa liittymällä suoraan Fingrid Oyj:n suunnittelemaan uuteen Pyhänselkä-Keminmaa 400+100 kilovoltin voimajohtoon yhtiön suunnittelemalla kaava-alueen ulkopuolelle jäävällä uudella Hervan sähköasemalla. Vaihtoehdossa SVE F sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa liittymällä uuteen Pyhänselkä-Keminmaan voimajohtoon uudella Fingrid Oyj:n kytkinasemalla, jonka sijoituspaikaksi on tarkasteltu Tuomelan aluetta. Kaavaselostuksessa on tarkasteltu vaihtoehtojen vaatimaa johtoalueen leventämistarvetta, vaadittavaa johdon pituutta ja johtoalueen pinta-alaa sekä arvioitu ilmajohtojen rakentamisen ja käyttöönoton aiheuttamia vaikutuksia ympäristöön.

Fingrid Oyj:n kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaan tuulivoimapuiston liittyminen Hervan sähköasemaan on esitetyistä vaihtoehdoista ainoa realistinen ratkaisu. Kaavanlaatijan vastineen mukaan Fingrid Oyj ja tuulivoimayhtiö ovat sopineet yhteistyön jatkamisesta siten, että Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirto ja Fingrid Oyj:n käynnissä olevat voimajohtohankkeet voidaan yhteensovittaa.

Kaavaselostuksen mukaan tuulivoimapuiston toiminnan päätyttyä tuulivoimalat ja muut rakenteet puretaan ja kuljetetaan alueelta pois. Hankkeesta vastaava on vastuussa tuulivoimalarakenteiden korjaamisesta pois tuulivoimapuistoalueelta toiminnan päättymisen jälkeen. Tuulivoimaloiden perustukset jätetään mahdollisuuksien mukaan maahan ja maisemoidaan, tai puretaan osin räjäyttämällä ja pulveroimalla syntynyt teräsbetonimurska. Perustusten päälle on kuitenkin mahdollista rakentaa myös uusi, perustusten ominaisuuksiin sopiva voimalaitos. Kaavaselostuksessa on lisäksi tuulivoimaloiden käytöstä poistamisen osalta viitattu maankäyttö- ja rakennuslain 170 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan rakennuspaikka ympäristöineen on saatettava sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna turvallisuutta tai rumenna ympäristöä, jos rakennuksen käytöstä on luovuttu. Kaavanlaatijan muistutuksiin antaman vastineen mukaan tuulivoimalan käytön päättymisen jälkeen purkamisesta vastaa tuulivoimalan omistaja. Vastineen mukaan vakuuksia ei voida kaavalla määrätä, eikä kaavan hyväksyminen edellytä vakuuksien asettamista.

Oikeudellinen arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole säännöksiä siitä, mille etäisyydelle asutuksesta tuulivoimaloita voidaan sijoittaa, eikä kaavaratkaisu ole lainvastainen yksinomaan sillä perusteella, että tuulivoimala-alueita on osoitettu noin kahden kilometrin etäisyydelle olemassa olevasta vakituisesta asutuksesta. Kaavan sisältövaatimusten toteutumista arvioidaan laadittujen selvitysten ja arviointien sekä annettujen kaavamääräysten perusteella. Kun otetaan huomioon laaditun melumallinnuksen ja välkemallinnuksen tulokset, hyväksytyn yleiskaavan muun ohella rakennuslupamenettelyyn kohdistuva kaavamääräys melutasojen ohjearvojen huomioon ottamisesta sekä maisemavaikutusten arvioinnin tulokset, osayleiskaavan mukaisesta maankäytöstä ei ennalta arvioituna voida katsoa aiheutuvan kiellettyjä vaikutuksia ympäröivälle asutukselle.

Tuulivoimarakentamista ohjaavassa yleiskaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ja 77 b § huomioon ottaen huolehdittava siitä, että tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on järjestettävissä. Tuulivoimayleiskaavan hyväksymisen lainmukaisuuden edellytyksenä ei sen sijaan ole se, että sen yhteydessä sitovasti ratkaistaisiin kysymys siitä, miten sähkönsiirto järjestetään.

Osayleiskaavassa sähkölinjat, maakaapelit ja uudet tuulivoimaloiden huoltotiet on osoitettu ohjeellisena. Osayleiskaavassa on lisäksi annettu kaavamääräys luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden huomioon ottamisesta teiden ja maakaapeleiden sijoittamisessa. Sähköasemien rakentamiselle on osoitettu erilliset aluevaraukset. Ottaen huomioon kaavan ohjaustavoite ja tarkkuus, kaava-alueen sähkönsiirto ja huoltoyhteydet on hyväksytyssä kaavassa otettu huomioon riittävällä tarkkuudella. Kun maakaapelit, uudet sähkölinjat ja tielinjaukset on osoitettu osayleiskaavassa ohjeellisina, linjauksia on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vielä mahdollisuus muuttaa, mikäli esimerkiksi luontoarvojen huomioon ottaminen sitä annetun kaavamääräyksen mukaisesti edellyttää. Edellä lausuttu huomioon ottaen hyväksytty osayleiskaava perustuu näiltä osin riittäviin selvityksiin ja täyttää yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset.

Osayleiskaavassa ei ole ratkaistu tai olisi voitukaan ratkaista osayleiskaava-alueen ulkopuolelle suunniteltujen sähkönsiirtolinjojen, kytkentäasemien ja sähköasemien sijaintia, vaan kaava-alueen ulkopuolelle suunniteltujen vaihtoehtoisten sähkönsiirtolinjojen toteuttamisen edellytykset ratkaistaan erikseen sähkömarkkinalain ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain säännökset huomioon ottaen ja sähköasemien tai kytkentäasemien rakentaminen niitä koskevan sääntelyn mukaisesti. Osayleiskaavan hyväksymistä koskevaa päätöstä ei siten voida pitää lainvastaisena kaava-alueen ulkopuolelle mahdollisesti rakennettavien sähkönsiirtoa palvelevien rakennelmien vaikutuksista esitetyillä perusteilla. Kun otetaan huomioon se, mitä edellä on kaava-alueen sähkönsiirrosta todettu, sekä osayleiskaavaan liittyvät selvitykset tuulivoimapuiston sähkönsiirron liittymismahdollisuuksista kantaverkkoon, sähkönsiirto on osayleiskaavan sisältövaatimusten edellyttämällä tavalla järjestettävissä.

Osayleiskaavan hyväksymisen oikeudellisena edellytyksenä ei ole maanvuokrasopimusten tekeminen maanomistajien kanssa. Osayleiskaavan hyväksymistä koskevaa päätöstä ei näin ollen voida pitää lainvastaisena sillä perusteella, ettei Matti Alasaarelan ja Mirja Alasaarelan kanssa ole tehty vuokrasopimusta ennen osayleiskaavan hyväksymistä.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole säännöksiä, jotka edellyttäisivät tuulivoimaloiden käytöstä poistamiseen liittyvien kysymysten ja mahdollisten purkamiskustannusten varalta asetettavien vakuuksien ratkaisemista kaavamääräyksillä. Rakennusten purkamista koskevat kysymykset ratkaistaan kaavoitukseen nähden erillisessä menettelyssä. Myös kunnan rakennusvalvonnan velvollisuuksiin kuuluu rakennuspaikan kunnostamisen valvonta rakennuksen käytön päätyttyä. Näin ollen hyväksytty osayleiskaava ei ole lainvastainen sillä valittajien esittämällä perusteella, että

tuulivoimaloiden käytöstä poistamista koskevia seikkoja ei ole selvitetty kaavoituksen yhteydessä laajemmin.

Edellä lausuttu huomioon ottaen osayleiskaava ei aiheuta maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa eikä kaavaratkaisu ole valittajien esittämällä perusteilla muutoinkaan sanotun lain 39 §:ssä tai 77 b §:ssä säädettyjen sisältövaatimusten vastainen. Sillä, onko tuulivoimayhtiö tehnyt kyläyhdistyksen kanssa sopimuksia, ei sellaisenaan ole oikeudellista merkitystä arvioitaessa sitä, onko valtuuston päätös lainvastainen.

Lopputulos

Valtuuston päätös ei ole lainvastainen valituksissa esitetyillä perusteilla, eikä päätöstä ole aihetta valitusten johdosta kumota.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 § 3 mom, 35 § ja 77 a §
Maankäyttö- ja rakennusasetus 1 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä näkyy päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkipano).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeuden jäsenet Anne-Mari Keskitalo, Markus Haho ja Heidi Tampio.

Esittelevä jäsen

Markus Haho

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Matti Alasaarela, kirjeitse

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §:n ja hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan yhteisen valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Matti Alasaarelan on tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä kirjelmän toiselle allekirjoittajalle Mirja Alasaarelalle. Jos hän tämän laiminlyö, hän on hallintolain 68 §:n 1 momentin mukaan velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai asiakirjan toimittamatta jättämisestä taikka sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Tauno Kivelä, kirjeitse

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa

Kari Tuomela, kirjeitse

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §:n ja hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmässä ilmoitetun yhdys henkilön Kari Tuomelan on tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä kirjelmän muille allekirjoittajille Aaro Topille, Eero Tuomelalle ja Tarmo Tuomelalle. Jos hän tämän laiminlyö, hän on hallintolain 68 §:n 1 momentin mukaan velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai asiakirjan toimittamatta jättämisestä taikka sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Jäljennös maksutta

Iin kunnanhallitus, sähköpostitse

Pohjois-Pohjanmaan liitto, sähköpostitse

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusajankohta

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettuviranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruisen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspävelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Valituslupa, julkipano